班智達出版 佛子譯

www.panditatranslation.org

བསྡུས་གྲྭ།
攝類學

༄༅། །ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་ཀུན་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ནི། །རྩ་བའི་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་ཡི་གཏེར། །

十方諸佛總集體，本師語自在慧藏[1]，

བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མ་མ་རིགས་བརྒྱའི་བདག །དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་མི་འབྲལ་སྐྱོངས། །

賢海[2]母母[3]百部主，今至菩提未離護。

ཞེས་འདིར་ལས་དང་པོ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་རིགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་རྣམ་གཞག

在此，為利益初學者，講說建立小理路；

དབང་པོ་འབྲིང་ལ་རིགས་ལམ་འབྲིང་གི་རྣམ་གཞག དབང་པོ་རབ་ལ་རིགས་ལམ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །

對中根器者，講說建立中理路；對利根器者，講說建立大理路。

དང་པོ་རིགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་རྣམ་གཞག

---

1 慧藏：藏文為文殊之意。

2 賢海（藏文是བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་）：藏文直譯是賢劫大海。第七世達賴喇嘛的名字。這裡因為偈頌體字數的關係，省略了「劫」、「大」二字。

3 母母含括生母、養母與利益之母。

初者，建立小理路，

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁ་དོག གཞི་གྲུབ། ལྡོག་པ་ངོས་འཛིན། ཡིན་ལོག་མིན་ལོག

彼可分說為：㈠ 顏色，㈡ 基成，㈢ 認知返體[4]，㈣ 非是、非非，

ཡིན་གྱུར་མིན་གྱུར། སྤྱི་བྱེ་བྲག རྒྱུ་འབྲས་ཆུང་བ། རྫས་ལྡོག་བཤད་པ་དང་བརྒྱད་ལས།

㈤ 屬爾、非爾，㈥ 總、別，㈦ 小因果，㈧ 實、反，八者。

དང་པོ་ཁ་དོག་དཀར་དམར་ནི།

㈠ 白、紅顏色

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་ལས། སྔོ་སོགས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ། །ནུས་པ་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །

由《釋量論・自利品》:「青等於眼識，功能各見故。[5]」

ཞེས་པའི་གཞུང་སོགས་ལས་འཕྲོས། དེ་ཡང་མདོག་ཏུ་རུང་བ། ཁ་དོག་གི་མཚན་ཉིད།

等文字引申而出。復次，「堪為顏色」，即顏色的性相[6]。

དབྱེ་ན་གཉིས། རྩ་བའི་ཁ་དོག་དང་། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་གོ །

可分為：根本色與支分色兩類[7]。

རྩ་བའི་མདོག་ཏུ་རུང་བ། རྩ་བའི་ཁ་དོག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྔོ་སེར་དཀར་དམར་བཞི།

「堪為根本的顏色」，即根本色的性相。可分為：青、黃、白、紅四種。

ཡན་ལག་གི་མདོག་ཏུ་རུང་བ། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་གི་མཚན་ཉིད།

---

4 返體：舊譯為反體。

5 「青等於眼識，功能各見故」，請見法尊法師譯著《釋量論略解》。

6 性相：定義。

7 這裡是指「顏色」可區分為根本色與支分色兩類。藏文原書並無提到顏色二字，省略了主詞。類似的寫法，本書中有許多。

「堪為支分的顏色」，即支分色的性相。

དབྱེ་ན་བརྒྱད། སྣང་མུན་སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་། །རྡུལ་གྲིབ་ཁུག་རྣ་ཉི་མའོ། །

可分為：明、暗、雲、煙、塵、影、霧、日八種。

དེ་དག་རེ་རེའི་མདོག་ཏུ་རུང་བ་ཞེས་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་སྦྱར་དགོས་སོ། །

在彼等各自性相中，必須有「堪為」某某「的顏色」〔五字〕。

རྩ་བའི་ཁ་དོག་དེ་དག་གཉིས་གསུམ་འདྲེས་པ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཡིན་ནོ། །

由根本色中二、三種混合之後所形成的皆是支分色。

དབྱིབས་སུ་རུང་བ། དབྱིབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

「堪為形狀」，乃形狀的性相。

དབྱེ་ན་བརྒྱད། རིང་ཐུང་མཐོ་དམའ་གྲུ་བཞི་ཟླུམ། །ཕྱ་ལེ་ཕྱ་ལེ་མིན་པའོ། །

可分為八種：長、短、高與低；方、圓、正與歪[8]。

དེ་དག་རེ་རེའི་དབྱིབས་སུ་རུང་བ་ཞེས་སོགས་སྦྱར་དགོས་སོ། །

在彼等各自〔性相〕中，必須有「堪為」某某「的形狀」〔五字〕。

---

[8] 正、歪：《藏漢大辭典》（張怡蓀主編，民族出版社）譯為「平、不平」；《俱舍論》的解釋為「正、不正」，請見中華電子佛典協會（CBETA）《阿毘達磨俱舍論本頌》T29n1558_p0002b27(06)。

གཉིས་པ་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི།

㈡ 建立基成。

རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་ལས། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལས་འཕྲོས།

由《釋量論・現前品》:「所量有二故，能量唯二種。[9]」

དོན་ཡོད་དེ། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ།

等文字引申的涵義，即「量」為有法，爾有現、比，數量確定為二，

ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་།

因爾之所量中，以自相為所取境的所證，謂現前分；

སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་བྱ་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

以共相為所取境的所證，謂隱蔽分，二者數量確定故。

རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད།

「依正因所通達」，即隱蔽分的性相。

རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད།

「非依正因所通達，而是以現前所通達」，即現前分的性相。

རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད།

「離分別且無錯亂之新不欺誑知」，即現量的性相。

རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཞེན་རིག

「依自所依正因，於自所量，是新不欺誑耽著知」，

རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་བློ་རིགས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

[9] 「所量有二故，能量唯二種」，請見法尊法師譯著《釋量論略解》。

即比量的性相。分類等將於《心類學》[10]中講說。

ཚད་མས་གྲུབ་པ། གཞི་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་དམིགས་པ། ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད།

「量所成立[11]」，即基成的性相。「量所緣及」，即有的性相。

བློ་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད།

「堪為覺知境」，即所知的性相。「量所通達」，即所量的性相。

རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པ། ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དག་ལ་དབྱེ་ན། རྟག་མི་རྟག་སོགས་དུ་མ་ཡོད།

「持自體性」，即法的性相。彼等有常、無常等多種〔分法〕。

སྐད་ཅིག་མ། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད། དོན་བྱེད་ནུས་པ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད།

「剎那性」，乃無常的性相。「具有作用者」，乃事物的性相。

སྐྱེས་པ། བྱས་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་རུང་བ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

「已生」，乃所作性的性相。「堪生、住、滅」[12]，乃有為的性相。

དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད།

「勝義具有作用者」，乃勝義諦的性相。

རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་རྣམས་དོན་གཅིག

「非僅〔存〕於分別假立、而由自方成立」，乃自相的性相。彼等皆同義。

སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན། རྟག་པའི་མཚན་ཉིད། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་། དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

「非剎那性與法的同位[13]」，即常的性相。「空有作用者」，即無事的性相。

---

10 《心類學》或可譯為《覺知學》。

11 成立：通達的意思。

12 「堪生、住、滅」，藏文原文為「堪生、住、滅三者」。因性相必須簡潔，故在此省略「三者」原意不變。

13 同位：二者皆是的基礎。

མ་སྐྱེས་པ། མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་མི་རུང་བ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

「不生」，即非所作性的性相。「不堪生、住、滅」，即無為的性相。

དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད།

「非勝義具有作用者之法」，即世俗諦的性相。

རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད།

「僅〔存〕於分別假立的法」，即共相的性相。

དངོས་པོ་སོགས་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས། ཤེས་པ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་གསུམ།

事物等可分為：色、知覺、不相應行三種。

གཟུགས་སུ་རུང་བ། གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན།

「堪為色」，即色的性相。可分為：

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད༔ དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད། རོའི་སྐྱེ་མཆེད། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་

པའི་གཟུགས་དང་དྲུག

色處、聲處、香處、味處、觸處與法處色六種。

མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ། རྣ་ཤེས་ཀྱི་མཉན་བྱ། སྣ་ཤེས་ཀྱི་སྣུམ་བྱ། ལྕེ་ཤེས་ཀྱི་མྱང་བྱ། ལུས་ཤེས་ཀྱི་རེག་བྱ།

性相依次為：「眼知所取」、「耳知所聞」、「鼻知所嗅」、「舌知所嘗」、「身知所觸」

ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་སུ་རུང་བ། ཞེས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་སྦྱར་རོ།།

與「唯顯現於意知的堪為色」。

དབྱེ་ན་མཛོད་ལས། གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ། །སྒྲ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།།

分類如《俱舍論》所說：「色二或二十，聲唯有八種，

རོ་ནི་རྣམ་དྲུག་དྲི་རྣམ་བཞི། །རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་ཡོད་དོ། །

味六香四種，觸十一為性。」

གསལ་ཞིང་རིག་པ། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། མིག་གི་ཤེས་པ་སོགས་དྲུག

「明而了知」，即知覺的性相。可分為眼知等六種。

གཟུགས་ཤེས་གང་ཡང་མིན་པའི་འདུས་བྱས་སུ་དམིགས་པ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

「被緣為非『色、知覺任一』的有為〔法〕」，即不相應行的性相。

དབྱེ་ན། གང་ཟག་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་།

可分為：「屬補特伽羅的不相應行」

གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་གཉིས།

與「非補特伽羅的不相應行」兩種。

ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ།

又，從所知分類有多種：善、惡、無記三者；

ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ། ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་གཉིས།

有是的所知、無是的所知二者；

གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

一、異二者；名相、性相二者等。

ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག བདེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ། དགེ་བའི་མཚན་ཉིད།

「經中有記、且是能生快樂住類」，即善的性相。

ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ། མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད།

「經中有記、且是能生痛苦住類」，即惡的性相。

དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན།

「非被成立為善、惡隨一的法」，即無記的性相。可分為：

དོན་དམ། ངོ་བོ་ཉིད། མཚུངས་ལྡན། ཀུན་སློང་། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ལྔ་ལྔ་ཡོད་དོ། །

勝義，自性，相應，等起，隨屬的善、惡、無記五種。

ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན། བློ་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད།

「有是爾、又是堪為覺知境的同位」，即有是的所知的性相。

ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ་ཡང་ཡིན། བློ་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ།

「無有是爾、又是堪為覺知境的同位」，

ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད། སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས། གཅིག་གི་མཚན་ཉིད།

即無是的所知的性相。「非各別的法」，即一的性相。

སོ་སོ་བའི་ཆོས། ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད།

「各別的法」，即異的性相。「齊備假有三法」，即名相[14]的性相。

རང་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ། ཆོས་གཞན་གྱི་མཚོན་བྱ་མི་བྱེད་པ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན།

⑴自是名相，⑵不作他法的名相，⑶於性相之上成立，三項為有法，

ཁྱོད་ལ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

有稱爾為假有三法的理由，

མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་བློ་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

因為在覺知境上成立，〔三法〕存於事相上，必須觀待名言故。

---

[14] 名相：藏文直譯是「所表」。

རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

「齊備實有三法」，即性相的性相。

རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། ཆོས་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་བྱེད་པ། མཚོན་བྱའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན།

⑴自是性相，⑵不作他法的性相，⑶於名相之上成立，三項為有法，

རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་ཐ་སྙད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

有稱〔此〕為實有三法的理由，因為在覺知境上顯現，不須觀待名言故。

བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད།

「非齊備假有三法」，即非名相的性相。

རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་མ་ཡིན་པ། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད།

「非齊備實有三法」，即非性相的性相。

ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ། བུམ་པའི་མཚན་ཉིད།

「腹鼓縮底且具有盛水作用者」，即寶瓶的性相。

གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ། ཀ་བའི་མཚན་ཉིད། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ། ཤིང་གི་མཚན་ཉིད།

「具有撐梁作用者」，即柱子的性相。「具有枝葉者」，即樹的性相。

རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྐྱེས་བུ། གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད།

「依於自身五蘊隨一而假立的士夫」，即補特伽羅的性相。

ཚ་ཞིང་སྲེག་པ། མེའི་མཚན་ཉིད། སྲ་ཞིང་འཛས་པ། སའི་མཚན་ཉིད།

「熱焚」，即火的性相。「堅實」，即地的性相。

བརླན་ཞིང་གཤེར་བ། ཆུའི་མཚན་ཉིད། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ། རླུང་གི་མཚན་ཉིད།

「濕潤」，即水的性相。「輕動」，即風的性相。

ཪོགས་རེག་བཀག་པའི་ཆ། ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན།

「遮除礙觸之分」，即虛空的性相。「量所成立」為有法，

གཞི་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགྲོ་ཚུལ་ཚང་བའི་ཕྱིར།

是基成的性相，因為具備基成性相的規則故。

འགྲོ་ཚུལ་བཤོས། གཞི་གྲུབ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

舉出規則！因以量決定[15]基成之前，必先以量決定量所成立故。

མཚན་མཚོན་ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།

性相、名相的八周遍門，指：

ཡིན་ཁྱབ་གཉིས། མིན་ཁྱབ་གཉིས། ཡོད་ཁྱབ་གཉིས། མེད་ཁྱབ་གཉིས་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

二是周遍、二非周遍、二有周遍、二無周遍。

རང་རང་གི་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱའི་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

必須於各自事相上，以性相徹底領悟名相之理。

ཁྱོད་དང་ཐ་དད་ཁྱོད་དང་། ཁྱོད་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཁྱོད་གཉིས་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ།

「與爾為異是爾」和「與爾互異是爾」，二者有四句，因可依次安立為：

རྟག་པ་ཀོན། མེད་པ། ཤེས་བྱ། རི་བོང་རྭ་རྣམས་རིམ་བཞིན་གཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

唯常、無、所知、兔角之故。

ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན་པ་དང་། ཁྱོད་མིན་པ་ཁྱོད་ཡིན་པ་ལ་མུ་བཞི་སོགས་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

「爾是爾自己」和「非爾是爾」有四句等，皆應廣大了知。

[15] 決定（藏文是ངེས་པ།）：通達曉知之意。

གསུམ་པ་ལྡོག་པ་ངོས་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

㈢ 建立認知返體。

རྣམ་འགྲེལ་ལས།   གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །

由《釋量論》:「是故諸有物，自性住各體，

མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་རྟེན་པ་ཅན། །

返同物他物，依存於返體[16]……」

ཞེས་སོགས་ལས་འཕྲོས།   དོན་ཡོད་དེ།   རང་མཚན་སྣང་བའི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་ཚུལ་དང་།

等文字引申之義，即藉由顯現自相的力量通達義[17]之理，

ལྡོག་པ་སྣང་བའི་དབང་གིས་རང་ལྡོག་དང་།   གཞི་ལྡོག་རྟོགས་ཚུལ་དང་།

及靠顯現返體的力量通達自返體與基返體之理。

དེ་ལྟར་དོན་ལ་རང་མཚན་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་དང་།   ཤེས་བྱའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་རྣམས་

同此，實際上自相是事物及等同所知數目的自返體與基返體等，為顯示〔彼等〕

རྟོག་བཏགས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།   དེ་དག་ངེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡོག་པ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་བཞི་བཤད་པ།

皆是分別假立故。為決定彼等故，講說四個與返體為「是等遍者」。

དཔེར་མཚོན་ན།   དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་བཞི་ཡོད་དེ།

例如，有四個與事物的返體為是等遍者，即：

དངོས་པོ་དང་གཅིག   དངོས་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ།   དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚོན་བྱ།

(1)與事物為一，(2)與事物為一的事物，(3)具有作用者的名相，

---

16 「是故諸有物，自性住各體，返同物他物，依存於返體」，法尊法師譯為「諸法由自性，住各自體故，從同法餘法，遮回為所依」。

17 義與境同義。

དོན་བྱེད་ནུས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དང་བཞི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

⑷齊備具有作用者的假有三法四者。

སྐད་ཅིག་མའི་ལྡོག་པ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་དང་གཅིག

有四個與刹那性的返體為是等遍者，即：⑴與刹那性為一，

སྐད་ཅིག་མ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད།

⑵與刹那性為一的刹那性，⑶無常的性相，

མི་རྟག་པའི་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དང་བཞི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

⑷齊備無常的實有三法四者。

ལྡོག་པ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་འགྲོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད། ཁྱོད་ཡིན་ན་དེའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཁྱབ།

與返體為是等遍法的規則如下：爾與彼為異、是爾周遍是彼的返體、

དེའི་ལྡོག་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིའི་ནང་ནས་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གཅིག

是彼的返體周遍是爾。此四者中，是事物的有一個、

རྟག་པ་ཡིན་པ་གསུམ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་གཅིག མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཅིག དངོས་པོ་ཀུན་ལ་འགྲེ།

是常的有三個、是名相的有一個、是性相的〔也〕有一個，當〔如此〕類推於一切事物。

རྟག་པའི་ལྡོག་པ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ལ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །

但與常之返體為是等遍者中，則沒有一個是事物。

དེས་མཚན་མཚོན་ཀུན་ལ་རིགས་འགྲེ་སྟེ་རྒྱ་ཆེར་རྩོད་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

同理，應該用於所有性相與名相之上，並須加以做廣大論辯。

འོན་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་རང་རང་གི་ལྡོག་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པས།

然《釋量論》述說有等同所知數量的各自返體，

དེའི་ལྡོག་པ་ལ་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་མེད་དོ། །

是故，並非「彼之返體」周遍是「與彼為一」。

བཞི་པ་ཡིན་ལོག་མི་ལོག་གི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

㈣ 建立非是、非非。

དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་མེད་དང་དོན་གཅིག

非是事物與無事同義；

དངོས་མེད་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་པོ་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན།

非是無事則與事物同義。

དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་པོ་དང་དོན་གཅིག

非非事物與事物同義；

དངོས་མེད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་མེད་དང་དོན་གཅིག་གོ །

非非無事則與無事同義。

དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཉིས་གསུམ་བཞི་ལྔ་ལ་སོགས་

同此，即可安立非是非是兩個或三、四、五個等。

ཆ་རང་ཡིན་དང་ཡ་གང་ཡིན་རང་མིན་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །

凡是雙數即是自己，單數則非自己。

ལྔ་པ་ཡིན་གྱུར་མིན་གྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

㈤ 建立屬爾、非爾。

ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་དང་

「有屬爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」

མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

與「有非爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」有四句。

ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་

若「有屬爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」，

མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ་ཤེས་བྱ་དེ་

不周遍是「有非爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」，

དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

因所知是此故，因所知是「有屬爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」故，

ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད། དེས་ཇོད་གཞལ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།

因有屬所知的一切種智、且此一切種智量[18]所知故。所知為有法，

མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ།

不是「有非爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」，

ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

因無「非所知的一切種智」故。

མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ།

[18] 量，即量測、衡量，通達的意思。

是「有非爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」，不周遍是「有屬爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」，

བུམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན།

因寶瓶是彼故。是「有屬爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」，

མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཚོན་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

不周遍非「有非爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」，因名相是彼故。

ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ།

若不是「有屬爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」，不周遍是「有非爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」，

ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། མེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན།

因虛空的花是彼故。那麼，若問是有或是無？

ཡོད་པ་ཡིན། མེད་པ་མ་ཡིན། འོ་ན་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་དངོས་པོ་ཡིན་ཟེར་ན།

若答以是有，不是無。然則，若問是常或是事物？

རྟག་པ་ཡིན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡིན་པ་དང་རྟག་པ་དོན་གཅིག

答是常，非事物。因此之故，「是」與「常」同義，

མ་ཡིན་པ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག དེ་བཞིན་དུ་དགག་སྒྲུབ། རྫས་ལྡོག་སོགས་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ།།

「非」與「事物」同義。如是，當運用遮遣法與成立法、實法與反法[19]等。

འོ་ན། ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན།

那麼，理應無「有屬爾的一切種智[20]」。若許，

---

[19] 實法與反法，即實與反。

ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་མང་དུ་རྩོད་དགོས་པ་ཡོད།

則應成無「有屬爾的一切種智，爾又是此一切種智的所量」等，必須多加論辯。

འོག་ནས་བར་ཤུན། ཟུག་སྒྲ། ཁས་བླངས་སོང་ཚུལ། དགག་གཞི་དྲིས་འཕངས་སོགས་

以下的判別、屬聲、等同承許、提問遮遣處所牽引等，

འདིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

應當以此了知。

---

20 「理應無『有屬爾的一切種智』」，藏文另外可理解成「沒有是『是』的一切種智」。

དྲུག་པ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

㈥ 建立總、別。

རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རིགས་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོས།

「隨行自別的法」，即總的性相。「有自種類的法」，

བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད། སྤྱི་བློས་གཟུང་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།

即別的性相。為令了知總覺[21]執取的方式故，堪以聲詮之門[22]，可分為：

རིགས་སྤྱི། དོན་སྤྱི། ཚོགས་སྤྱི་དང་གསུམ།

類總、義總、聚總。

དང་པོ་དང་སྤྱི་དོན་གཅིག བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཆ།

初者與總同義。「實非寶瓶，然執寶瓶分別中顯現似寶瓶的增益分」，

བུམ་པའི་དོན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །

即寶瓶之義總的性相，例如：執寶瓶分別中所現的寶瓶相。

ཆ་ཤས་དུ་མ་འདུས་པའི་གཟུགས་རགས་པ། ཚོགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད།

「由許多部分集成的粗色」，即聚總的性相，

དཔེར་ན། ཀ་བུམ་སོགས་གཟུགས་རགས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ།

譬如：寶瓶、柱等粗色。所知為有法，是事物的總，

དངོས་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

因事物是爾之別故。事物為有法，爾理應不是所知的別，〔若是的話〕，

བྱེ་བྲག་གི་འགྲོ་ཚུལ་ཐོས། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་བྱ་ཡིན།

[21] 總覺：以義總為所取境的覺知。

[22] 離繫果是果堪以聲詮之門而分類出來的，但離繫果並非果。

請舉出「別」的規則！事物為有法，爾理應是所知的別，因：⑴爾是所知，

ཁྱོད་ཤེས་བྱ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ།

⑵爾與所知同體相屬，

ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

⑶有許多非爾又是所知的同位故，

མཚོན་བྱ་ཡང་དེ་ཡིན། མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

名相是彼、性相也是彼故。

འགྲོ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་མ་ཚང་གི་སྒོ་ནས་སྤྱི་བྱེ་བྲག་དང་། སྤྱིའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་བྱེ་བྲག་སོགས་

當以有無具備三個規則的方式，應用於總、別與總的總、別的別等，

གཉིས་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་སྦྱར་དགོས་སོ། །

加上二、三……〔乃至〕無數層。

བདུན་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཆུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

㈦ 建立小因果。

སྐྱེད་བྱེད།   རྒྱུའི་མཚན་ཉིད།   དབྱེ་ན་དངོས་རྒྱུ།   བརྒྱུད་རྒྱུ།   ཉེར་ལེན།

「能生」，即因的性相。可分為：直接因[23]、間接因、近取因、

ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་བཞི། དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད། དངོས་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད།

俱生緣四種。「直接能生」，即直接因的性相。

བརྒྱུད་ནས་སྐྱེད་བྱེད། བརྒྱུད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད།

「間接能生」，即間接因的性相。

རང་གི་ཉེར་འབྲས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་དུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད། ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད།

「自近取果成為自類續流的主要能生」，即近取因的性相。

རང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད།

「自俱生果成為非自類續流的主要能生」，

ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། བསྐྱེད་བྱ། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད།

即俱生緣的性相。「所生」，即果的性相。

དབྱེ་ན།   དངོས་འབྲས།   བརྒྱུད་འབྲས།   ཉེར་འབྲས།   ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་དང་བཞི།

可分為：直接果、間接果、近取果、俱生果四種。

དངོས་སུ་བསྐྱེད་བྱ། དངོས་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བརྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་བྱ། བརྒྱུད་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

「直接所生」，即直接果的性相。「間接所生」，即間接果的性相。

རང་གི་ཉེར་འབྲས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་དུ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་བྱ།   ཉེར་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

---

23 直接因又稱親因，間接因又稱疏因。

「自近取果成為自類續流的主要所生」，即近取果的性相。

རང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་བྱ།

「自俱生果成為非自類續流的主要所生」，

ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

即俱生果的性相。

དེའི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དངོས་རྒྱུ། དེའི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་བརྒྱུད་རྒྱུ།

彼之前生者，乃直接因；彼之前生者的前生者，即是間接因。

དེའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དངོས་འབྲས། དེའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་བརྒྱུད་འབྲས་ཡིན་ལ།

彼之後生者，乃直接果；彼之後生者的後生者，即是間接果。

དེས་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རིགས་འགྲེ་སྦྱོ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

一切事物當以此類推得知。

བརྒྱད་པ་རྫས་ལྡོག་གི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

⑻ 建立實、反。

དེ་ཡང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན།

此復，寶瓶為有法，是實法，因爾是基成、爾是爾自己、

ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན།　ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་རྫས་ཆོས་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

非爾不是爾、爾的返體與實法不相違故。

ལྡོག་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ།

屬於反法的事物為有法，是「隨順實法」，因爾是基成、

ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན།　ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན།　ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་རྫས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

爾是爾自己、非爾不是爾、爾的返體與隨順實法不相違故。

མཚོན་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཡིན་ལྡོག་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན།

名相為有法，是「是自之反法」，因爾是基成、爾是爾自己、

ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་རང་ཡིན་ལྡོག་ཆོས་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

非爾是爾、爾的返體與是自之反法不相違故。

མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན།　རང་མ་ཡིན་པའི་ལྡོག་ཆོས་ཡིན་ཏེ།　ཁྱོད་གཞི་གྲུབ།　ཁྱོད་ཁྱོད་རང་མ་ཡིན།

性相為有法，是「非自之反法」，因爾是基成、爾不是爾自己、

ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན།　ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་རང་མ་ཡིན་ལྡོག་ཆོས་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

非爾不是爾、爾的返體與非自之反法不相違故。

དངོས་པོའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ལྡོག་ཆོས་ཕུང་གསུམ་ཙམ་པོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་མ་ཡིན།

事物的總為有法，是「純反法第三類」，因爾是基成、爾不是爾自己、

ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ལྡོག་ཆོས་ཕུང་གསུམ་ཅམ་པོ་བ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

非爾是爾、爾的返體與純反法第三類不相違故。

རང་ཡིན་ལྡོག་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རང་ཡིན་ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན།

非是自之反法，乃是「隨順是自之反法」；

རང་མ་ཡིན་པའི་ལྡོག་ཆོས་རང་མ་ཡིན་པའི་ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན།

非自之反法，即是「隨順非自之反法」；

ལྡོག་ཆོས་ཕུང་གསུམ་ཅམ་པོ་བ་ལྡོག་ཆོས་ཕུང་གསུམ་ཅམ་པོ་བའི་རྗེས་མཐུན་ཡིན་ནོ། །

純反法第三類，即是「隨順純反法第三類」。

རྗེས་མཐུན་གྱི་རྗེས་མཐུན་སོགས་མཐའ་ཡས་ཤིང་།

隨順、隨順等乃至無數層。

ཁྱོད་ཁྱོད་རང་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་མིན་གྱི་མུ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

如爾非爾也有非二者之句。

གཉིས་པ་རིགས་ལམ་འབྲིང་གི་རྣམ་གཞག

第二，建立中理路，

དེ་ལ་དབྱེ་ན། འགལ་འབྲེལ། ཡོད་རྟོགས་མེད་རྟོགས། ཞར་བྱུང་བར་ཤུན།

彼可分說七項：㈠ 相違、相屬，㈡ 有證、無證，㈢ 附帶判別，

མཚན་མཚོན་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག རྒྱུ་འབྲས་ཆེ་བ། རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་ཁྱབ།

㈣ 大性相名相[24]，㈤ 大因果，㈥ 同品遍、異品遍，

དགག་གཞག་སྤྲུབ་གཞག་བཤད་པ་དང་བདུན་ནོ། །

㈦ 破除駁斥、成立駁斥。

དང་པོ། འགལ་འབྲེལ་ལ།

㈠ 建立相違、相屬。

འགལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས། ཐ་དད་གང་ཞིག གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཆོས། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད།

可分為：相違、相屬二者。「相異且不可能有同位的法」，即相違的性相。

དབྱེ་ན། དངོས་འགལ། བརྒྱུད་འགལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དང་བཞི།

可分為：直接相違、間接相違、不並存相違、互排相違四種。

དངོས་སུ་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

「直接互不相順而存在」，即直接相違的性相。

བརྒྱུད་ནས་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། བརྒྱུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

「間接互不相順而存在」，即間接相違的性相。

གནོད་མེད་དུ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཆོས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

---

[24] 「大性相名相」，藏文原書為「建立大性相名相」。在此，為了統一這七個標題，所以刪去「建立」二字。

「不能無傷害而並存的不可能有同位的法」，即不並存相違的性相。

བློའི་ཡུལ་དུ་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པ། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

「於覺知境上互相排斥而存在」，即互排相違的性相。

རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་དང་པོ།　རྟག་དངོས་གཉིས་ལྟ་བུ་གཉིས་པ།　ཚ་གྲང་གཉིས་ལྟ་བུ་གསུམ་པ།

例如：常、無常為初者；常、事物二者為第二；冷、熱二者是第三；

ཡོད་མེད་གཉིས་ལྟ་བུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

有、無二者是第四。

ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད། དེ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལྡོག་པ། ཁྱོད་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད།

「爾與彼為異，以遮彼之力遮爾」，即爾與彼相屬的性相。

དབྱེ་ན། བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས།

可分為：同體相屬、從生相屬兩種。

ཁྱོད་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད། དེ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལྡོག་པ།

「爾與彼以同體性之門為異，以遮彼之力遮爾」，AAA

ཁྱོད་དེ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

即爾與彼同體相屬的性相，譬如：所作性與無常相屬。

འདིའི་ལྡོག་སྟོབས་ཞེས་པ་བློའི་ཡུལ་དུ་ལྡོག་སྟོབས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་དགོས།

在此所說的「遮力」，僅是指於覺知境上的遮除力。

ཁྱོད་དེ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད། དེ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལྡོག་པ།　ཁྱོད་དེ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

「爾與彼體性為異，以遮彼之力遮爾」，即爾與彼從生相屬的性相。

དཔེར་ན།　དུ་བ་མེ་དང་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ།

譬如：煙與火相屬。

འདིའི་ལྡོག་སྟོབས་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་ལྡོག་སྟོབས་དང་བློའི་ཡུལ་དུ་ལྡོག་སྟོབས་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །

當了解此遮除力，兼指在對境上的遮除力與在覺知境上的遮除力二者。

མཚོན་བྱ་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ལ་མུ་བཞི།

「與名相相違是相違」和「與性相相違是相違」有四句。

དེ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་མུ་བཞི། འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་ལ་མུ་བཞི་རྣམས་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག

如是當知，相違與相屬有四句，相屬與相違有四句等。

གཉིས་པ་ཡོད་རྟོགས་མེད་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

㈡ 建立有證、無證。

དཔེར་ན། རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་དང་།

例如：排列「證為常之量，將此量證為事物之量，再將此量證為有之量存在」

ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་པ་ལ་

與「證為異之量，將此量證為一之量，再將此量證為有之量存在」

མུ་བཞི་བསྒྲིག་པར་བྱ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །

是四句等無量無邊。

གསུམ་པ་བར་ཤུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

㈢ 建立附帶判別[25]。

དཔེར་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡོད་པ་དང་ཁྱོད་མེད་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཁྱབ་ཟེར།

譬如：有人說，凡是無我周遍是爾有或爾無隨一。

འོ་ན། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ། དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

那麼，證為事物的量，將此量證為無事的量為有法，理應是彼，因是彼故。

འདོད་ན། ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །

若許，有或無？若如初者，證為事物的量，則應成無事。

འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན།

若許，則應成無有「是事物者」。若如次者，證為事物的量為有法，

དངོས་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

理應是無事，因非事物故，因是「非」故。凡是「是」，必須是「常」故。

འཁོར་གསུམ་ཞེས་གཞོགས་པ་ལ་བར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་ལུགས་ལ་ཤུན་ནམ་ཤན་ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །

三輪！如是反駁至此，此中的區分方式稱為「薰[26]」或「判別」。

---

[25] 「附帶判別」藏文原書作「判別」，藏文原書偶有前後科判不一的情形。

[26] 薰為藏文音譯。有二義，一是「皮」、一是「判別」。

བཞི་པ་མཚན་མཚོན་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

㈣ 建立大性相名相。

མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ།

齊備「不齊備性相的假有三法之名相的性相」的實有三法，

མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཞེས་སོགས་ཕན་ཚུན་མང་པོར་སྦྱར་བ་རྣམས་སོ། །

性相的……性相等，互相多多添加等。

ལྔ་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

㈤ 建立大因果。

བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྨིན་དང་། །

如「能作及俱有，同類與相應，遍行並異熟，

རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པ་ལས། སྤྱིར་བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་།

許因唯六種。[27]」，所說有六種因。一般而言，其中的能作因沒有性相，然而，

བུམ་པ་དང་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན། བུམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ།

「與寶瓶為異質、又不礙於寶瓶之生起的同位」，

བུམ་པའི་བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད།   དབྱེ་ན།   བྱེད་རྒྱུ་ནུས་ལྡན་དང་།   བྱེད་རྒྱུ་ནུས་མེད་གཉིས།

即寶瓶之能作因的性相。可分為：有功用的能作因與無功用的能作因兩種。

དངོས་པོ་ཀུན་དང་པོ་དང་།   རྟག་པ་ཀུན་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ།   རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས།

諸事物皆是初者，諸常法均是次者，如云：「除自餘能作[28]。」故。

ཕན་ཚུན་དུས་མཉམ་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན།   ཕན་ཚུན་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ།

「互相同時、亦是異質，又不障礙互相生起的同位」，

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད།   ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།

即俱生因的性相。譬如：俱時生起的四大。

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཕན་ཚུན་འབྲས། །ཞེས་གསུངས།   རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རང་དང་འདྲ་བ་སྐྱེད་བྱེད།

如云：「俱有互為果[29]。」故。「能生相似自己的後同類者」，

---

27 此段話出自《俱舍論》。

28 此句話出自《俱舍論》。

29 此句話出自《俱舍論》。

བསྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། བུམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། བསྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ནི་འདྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

即同類因的性相。寶瓶是彼，因如云：「同類因相似[30]。」故。

ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཀྱང་ཡིན། ཕན་ཚུན་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ།

「互相為五相相應、又不障礙互相生起的同位」，

མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་གཉིས་དེ་ཡིན་ཏེ།

即相應因的性相。眼識與其受眷屬二者是彼，

མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱུང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

如云：「相應因決定，心心所同依。[31]」故。

མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། རྫས། དུས། རྟེན། དམིགས་པ། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

有五相相應：事、時、所依、所緣、行相相應。

མཚུངས་ཚུལ་ཀྱང་ཡོད་དེ་སེམས་བྱུང་རྫས་རེ་རེ་བ་མཚུངས་པས་རྫས་མཚུངས། གྲུབ་དུས་དང་། རྟེན།

亦有相應方式：同有心所一質（事）[32]故，質（事）相應；形成的時刻、所依、

དམིགས་པ། རྣམ་པ་དོན་གཅིག་པས་ཕྱི་མ་བཞི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

所緣、行相同義，故後四者相應。

རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ།

「能生自果同地後染污〔法〕的染污」，

ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། ཁོང་ཁྲོ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །

即遍行因的性相。譬如：瞋是彼，因如言：「遍行謂前遍，

---

30 此句話出自《俱舍論》。

31 此兩句話出自《俱舍論》。

32 此處質與事同義。

ཉམས་ཀྱི་རང་སའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པ།

為同地染因。[33]」故。「攝於有漏善、惡隨一」，

རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། མི་དགེ་བའི་ལས། དགེ་བའི་ལས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས།

即異熟因的性相。惡業、善業、福業、

མི་གཡོ་བའི་ལས་རྣམས་དེ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །

不動業等皆是彼，因如云：「異熟因不善，及善唯有漏。[34]」

ཞེས་གསུངས། གྲོགས་བྱེད་པ། རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྒྱུ་རྐྱེན། དམིགས་རྐྱེན། བདག་རྐྱེན།

「助伴」，即緣的性相。可分為：因緣、所緣緣、增上緣、

དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་བཞི། དང་པོ་དང་རྐྱེན་དོན་གཅིག གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་རྐྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡང་ཡིན།

等無間緣四種。初者與緣同義。「執色根現前之三緣隨一、

རང་ཡིན་པའམ་རང་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་དང་

又是自或自類中無有任何執色根現前的增上緣

དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གང་རུང་མེད་པ་ཡང་ཡིན། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་

與等無間緣、復是外處的同位，

གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ།

而且又是生起執色根現前為具色相的主要直接能生者」，

གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་གཟུགས་ལྟ་བུ།

即執色根現前之所緣緣的性相。譬如：色。

གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་རྐྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡང་ཡིན།

---

33 此兩句話出自《俱舍論》。

34 此兩句話出自《俱舍論》。

「執色根現前之三緣隨一、

གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གཟུགས་འཛིན་ཉམས་སུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་

又是執色根現前成為能執色的主要直接能生之同位，

ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་བར་དམིགས་པ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད།

復被緣為清晰內色」，即執色根現前之不共增上緣的性相。

དཔེར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་ལྟ་བུ།

譬如：執色根現前的增上緣眼根。

གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ།

「令執色根現前成為領納、清明、了知之體性的主要直接能生的了知」，

གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན།

即執色根現前之等無間緣的性相。

གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

譬如：執色根現前之前，無間生起的作意色知覺。

དབང་མངོན་རྣམས་ལ་རྐྱེན་གསུམ་ལྡན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཡིད་མངོན་རྣམས་ལ་རྐྱེན་གཉིས་གསུམ་ལྡན་པ་ཡོད་ལ།

凡是根現前周遍具有三種緣，諸意現前有二或三種緣，

རྟོག་པ་རྣམས་རྐྱེན་གཉིས་དང་ལྡན་པའོ། །

分別均有兩種緣。

འབྲས་བུ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བདག་པོའི་འབྲས་བུ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ།

果堪以聲詮之門可分為：增上果、等流果、

སྐྱེས་བུས་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་ལྔ་ཡོད་ལ།

士用果、異熟果、離繫果五種。

ཐུན་མོང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ལ།

如：共同使用的器世間是初者；次者有：

སྨྱོང་བ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལས།

感受等流果與造作等流果兩種。

སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ཚེ་ཐུང་བ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། སྲོག་གཅོད་པའི་དབང་གིས་སྲོག་གཅོད་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་།

如：因殺生短壽是初者；如：因殺生之力好樂殺生為次者；

ལོ་ཏོག་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལྟ་བུ་བཞི་པ། འགོག་བདེན་ལྟ་བུ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

如：莊稼是第三者；如：有漏苦受、有漏樂受是第四者；如：滅諦是第五者。

ཐུག་པ་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།

㈥ 講解同品遍、異品遍[35]。

རྗེས་ཁྱབ་རྣལ་མ་རྗེས་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག ཐུར་ཁྱབ་རྣལ་མ་ཐུར་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག

⑴正同品遍，⑵倒同品遍，⑶正往下遍，⑷倒往下遍，

ལྡོག་ཁྱབ་རྣལ་མ་ལྡོག་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག འགལ་ཁྱབ་རྣལ་མ་འགལ་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ།

⑸正異品遍，⑹倒異品遍，⑺正相違遍，⑻倒相違遍，

ཐལ་འགྱུར་ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་བསལ་བ་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་པོ་དང་།

應成的八周遍門。若是彼因周遍是彼遣法，為第一遍；

རྟགས་དེ་ཡིན་ན་བསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གཉིས་པ་དང་།

若是彼因周遍非彼遣法，為第二遍；

བསལ་བ་དེ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གསུམ་པ་དང་།

若是彼遣法周遍是彼因，為第三遍；

བསལ་བ་དེ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བཞི་པ་དང་།

若是彼遣法周遍非彼因，為第四遍；

བསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ལྔ་པ་དང་།

若非彼遣法周遍非彼因，為第五遍；

བསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དྲུག་པ་དང་།

若非彼遣法周遍非非彼因，為第六遍；

རྟགས་དེ་ཡིན་ན་བསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བདུན་པ་དང་།

[35] 「同品遍、異品遍」，藏文原書是「隨行周遍」。

若是彼因周遍非彼遣法，為第七遍；

རྟགས་དེ་ཡིན་ན་བསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ལ།

若是彼因周遍非非彼遣法，為第八遍，

ཐལ་འགྱུར་ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ཙམ་ངེས་པ་ནས་བརྒྱད་ཀ་ངེས་པའི་བར་བརྒྱད་བཤད་ལ།

並說應成的八周遍門中只決定一者，乃至決定八者；

རྣལ་མ་གཅིག་ཙམ་ངེས་པ་ནས་བཞི་ཀ་ངེས་པའི་བར་བཞི་པོ་རེ་རེ་དང་།

只決定一正遍，乃至決定四正遍隨一

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཅིག་ཙམ་ངེས་པ་ནས་བཞི་ཀ་ངེས་པའི་བར་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དོ།།

與只決定一倒遍，乃至決定四倒遍隨一有四句。

བདུན་པ་དགག་ག་ཤགས་སྒྲུབ་ག་ཤགས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།

㈦ 講說破除駁斥、成立駁斥。

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཟེར། ངོ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

有人說：「若有周遍是有。」那麼，於前處有理應周遍是有，因是彼故。

འདོད་ན། ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

若許，隱蔽事的鬼[36]為有法，理應是彼，因是彼故。若許，

ཤ་ཟ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

鬼為有法，理應是無，因量不可緣故，因是隱蔽事故。

མ་ཁྱབ་ན། ཚད་མས་དམིགས་བཞིན་དུ་བསྐལ་དོན་ཡིན་ན་

若答：「不周遍。」正被量所緣，仍是隱蔽事的話，

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་སོམས་ཤིག་ཅེས་སྒྲུབ་ག་ཤགས་དང་།

當思惟，如何以不現不可得因證成周遍，是成立的駁斥。

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་མེད་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དགག་ག་ཤགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །

「於前處若無則應成無」，是破除駁斥之理。

[36] 藏文ཤ་ཟ།指食肉羅剎。由於辯經時，必須用詞簡潔，因此食肉羅剎一詞，在此以「鬼」代替。

གསུམ་པ་རིགས་ལམ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག

第三，建立大理路，

དེ་ལ་དབྱེ་ན།   ཐུག་སྒྲ།   ཞར་བྱུང་བསྡུས་ཚན་ཀུན་ལ་མཁོ་བ་ཁས་བླངས་སོང་ཚུལ།

彼可分說為：㈠ 屬聲，㈡ 附帶所有攝類單元之所需的等同承許之理，

དགག་གཞི་དྲིས་འཕངས།   ཐལ་འགྱུར།   གཞན་སེལ།   སེལ་འཇུག་སྒྲུབ་འཇུག   ཡུལ་ཡུལ་ཅན།

㈢ 提問遮遣處所牽引，㈣ 應成，㈤ 遣他法，㈥ 遣入、成入，㈦ 境、有境，

མཚོན་སྦྱོར།   རྟགས་སྦྱོར་བཞད་པ་དང་དགུ་ཡོད་པ་ལས།

㈧ 表徵論式，㈨ 因論式，共九種。

དང་པོ་ཡོད་དེ།

㈠ 屬聲。

དཔེར་ན།   རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།   རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།   ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་

譬如：對於「理應是常，因是常故」的應成，

འདོད་ལན་བཏབ་པས་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྐྱང་རྟེས་དང་།

答：「承許。」謂「是常」為單獨納入；

སྒྲ་ཆོས་ཅན།   རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།   རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།   ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་

對於「聲為有法，理應是常，因是常故」的應成，

འདོད་ལན་བཏབ་པས་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཞི་རྟེས་དང་།

答：「承許。」謂「聲是常」為諍事納入；

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ནས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་འདོད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱེད་གཞི་རྟེས་ཡིན་ལ།

如是以「聲」為差別事，承許是「無常」，則為半諍事納入，

རང་ལུགས་གསུམ་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

自宗必須遵循第三者。

གཉིས་པ་ལ།

㈡ 附帶所有攝類單元之所需的等同承許之理。

སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས།

可分為：總、別二者。

དང་པོ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལྟ་བུ་དངོས་ཀྱི་ཁས་ལེན་དང་།

初者：直接承許聲無常，即是「直接承許」；

མི་རྟག་པ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་དེ་དང་དོན་གཅིག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་པས་

雖未承許無常，但承許是與彼同義之事物，

མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དོན་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་སོང་བས་དོན་གྱི་ཁས་བླངས་དང་།

則實際已承許「是無常」，故為「實際已承許」；

ཕྱི་རྒོལ་དམ་བཅའ་ལ་འཁྲིད་དེ་རིགས་པས་འཕྲུལ་དུ་ཡོད་པའི་རིགས་པའི་འཕྲུལ་མཚམས་ཀྱི་ཁས་བླངས་

引領敵者至其宗、且可用理由推出「推理至邊際的承許」，

དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

共三種。

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་བུམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།

次者，若云：「於前處為有法，寶瓶理應與寶瓶為一，

བུམ་པ་དང་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བུམ་པ་ཆོས་ཅན།

因有與寶瓶為一故。若許，於前處寶瓶為有法，

བུམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་ལན་བཏབ་པས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བུམ་པ་བུམ་དང་གཅིག་ཏུ་

應成與寶瓶為一。」答：「承許。」故等同承許所許「於前處寶瓶與寶瓶為一」之

ཁས་ལེན་པའི་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བུམ་པ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བུམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་ཁས་བླངས་ལ་སོང་ཞིང་།

「於前處寶瓶」與「於前處寶瓶」為一，

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བུམ་པ་སྤྱིར་བུམ་པ་དང་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་ལ་མ་སོང་བ་

然非等同承許「於前處寶瓶」與「一般寶瓶」為一，

ལྟ་བུ་འདོད་ལན་གྱི་ཁས་བླངས་སོང་མཚམས་དང་།

此即是承許之作答的等同承許邊際。

དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་མ་གྲུབ་མ་ཁྱབ་ཅེས་རྟགས་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚེ་དང་། ཆོས་ཅན་ལ་ལན་འདེབས་པ་སོགས་ལ་ཡང་

如是，若對因答「因不成」、「不周遍」時，以及對於「有法」作答等，

ཁས་བླངས་སོང་མཚམས་དང་། མ་སོང་མཚམས་སོ་སོར་སྦྱོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

亦當分別結合等同承許的邊際與非等同承許的邊際。

གསུམ་པ་ལ་

㈢ 提問遮遣處所牽引。

སྔ་རྒོལ་གྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་དྲིས་ཏེ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ལན་བཏབ་པ་ན་སྔ་རྒོལ་བློ་ཡུལ་དུ་ཞུགས་ལ་གོ་བ་ལྷ་བུ་

如：立論者對敵論者提問，而敵論者作答時，立論者覺知境中附帶[37]領會的

སྔ་རྒོལ་དྲིས་འཕངས་དང་།

是立論者之提問所牽引；

ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྔ་རྒོལ་ལ་དྲིས་པའི་ཚེ་སྔ་རྒོལ་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་སོགས་བཀོད་པས་ཕྱི་རྒོལ་བློ་ཡུལ་དུ་ཞུགས་ལ་གོ་བ་ལྷ་བུ་

若敵論者問立論者時，因立論者立應成等，敵論者覺知境中附帶領會的

ཕྱི་རྒོལ་དྲིས་འཕངས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། སྔ་རྒོལ་གྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་

乃敵論者之提問所牽引，共有兩種。初者如：立論者問敵論者說：

སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཅེས་དྲིས་པ་ན། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་རྟག་གོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པའི་ཚེ་སྔ་རྒོལ་གྱི་བློ་ཡུལ་ལ་

「聲是常或無常？」敵論者回答：「是常。」時，立論者覺知境中附帶領會

ཕྱི་རྒོལ་དེ་ནང་པ་མིན་པ་དང་ཕྱི་རྒོལ་དེས་རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་མ་ཤེས་པ་དང་།

敵論者非內道、敵論者不知續流無常

སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་རྟག་པ་མ་ཤེས་པ་ཞུགས་ལ་གོ་བ་ལྷ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

與非剎那性之常。

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྔ་རྒོལ་གྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཞེས་སྨྲ་བའི་ཚེ།

第二如：立論者對敵論者說：「聲為有法，理應非所作性。」

ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་དྲིས་པ་ན། སྔ་རྒོལ་གྱིས་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་བཏབ་པས་

[37] 同時產生，但非主要的。

敵論者以「何以故」反問時，立論者答：「是常故。」

ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་ལ་གོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

敵論者附帶領會三輪正相違。

དེས་མཚོན་ནས་བརྒལ་བརྟག་གི་ཚེ་ན་སྔ་རྒོལ་དང་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་བློ་ཡུལ་ལ་ཞུགས་ལ་གོ་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་དོ། །

以此能表徵辯諍時，立論者與敵論者覺知境中的附帶領會之理多不勝數。

བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།

㈣ 述說應成。

ཐལ་ངག་ཏུ་དམིགས་པ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས།

「被緣為應成語」，即應成的性相。可分為：正應成與似應成兩種。

རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལོག་རྟོག་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་བ་མགོ་གནོན་ནུས་ཀྱི་ཐལ་ངག་དེ།

「能壓伏自所遣除之倒執遍計現行的應成語」，

ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་།

即正應成的性相。可分為：牽引自續應成、

རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་།

不牽引自續應成、牽引能立應成、

སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་བཞི་ལས།

不牽引能立應成四種。

རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་ནུས་ཀྱི་རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལོག་རྟོག་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་བ་

⑴「能牽引自續三支、又能壓伏自所遣除之倒執遍計現行的

མགོ་གནོན་ནུས་ཀྱི་ཐལ་ངག་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད།

應成語」，即初者的性相。

རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་མི་ནུས་པའི་རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལོག་རྟོག་ཀུན་བརྟགས་

⑵「不能牽引自續三支、但能壓伏自所遣除之倒執遍計

མངོན་གྱུར་བ་མགོ་གནོན་ནུས་ཀྱི་ཐལ་ངག་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

現行的應成語」，即次者的性相。

ཚུལ་གསུམ་འཕེན་ནུས་ཀྱི་རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལོག་རྟོག་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་བ་མགོ་གནོན་ནུས་ཀྱི་

(3)「能牽引三支、又能壓伏自所遣除之倒執遍計現行的

ཐལ་ངག་དེ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད།

應成語」，即第三者的性相。

ཚུལ་གསུམ་འཕེན་མི་ནུས་པའི་རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལོག་རྟོག་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་བ་མགོ་གནོན་ནུས་ཀྱི་

(4)「不能牽引三支、但能壓伏自所遣除之倒執遍計現行的

ཐལ་ངག་དེ། བཞི་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

應成語」，即第四者的性相。

སྒྲ་ཆོས་ཅན༑ མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ།

如：「聲為有法，理應非所作性，因是常故」的應成，是第一與第三；

སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

如：「聲為有法，理應是無常，因是所作性故」

ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

的應成，是第二及第四。

ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་གྲུབ།

正應成須三輪正相違，此復，即因成立、

ཁྱབ་པ་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

周遍成立與宗受到遣除三者。

འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་བློའི་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་ལ།

為明顯三輪正相違於覺知境中而拋應成，

དེའི་ཚེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན། འཁོར་གསུམ་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ་དམ་བཅའ་འདོར་བའི་ཚེ་

爾時，即是正應成。當三輪成正相違而棄宗時，

ཐལ་འགྱུར་སོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དམ་བཅའི་སྟེང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར།

謂形成應成，因藉由應成於宗上形成三輪正相違故。

དེའི་ཚེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལོག་རྟོག་ཀུན་བརྟགས་

那時，當了知非正應成之理。「不能壓伏自所遣除之倒執遍計

མངོན་གྱུར་བ་མགོ་གནོན་མི་ནུས་པའི་ཐལ་ངག་དེ། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད།

現行的應成語」，即似應成的性相。

ཐལ་འགྱུར་ལ་གོ་བ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཁྱབ་རྟགས་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ།

為能令領會應成，故講說十四應成：周遍、因二者皆不成立；

ཁྱབ་པ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ། རྟགས་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་གསུམ། ཁྱབ་རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ།

唯周遍不成立；唯因不成立，共三者；而周遍、因二者成立之應成可分為：

གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ།

(1)二者皆以承許成立，(2)二者皆以量成立，(3)周遍以承許成立，因以量成立，

ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ལ་རྟགས་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་བཞི་ལས།

(4)周遍以量成立，因以承許成立，共四種。

དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ། ཚད་མས་བསལ་བ།

初者有：宗受到承許遣除、宗受到量遣除、

དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་གསུམ།

宗毫無受到遣除之應成三種。

གཉིས་པ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ། བསལ་བ་ཡེ་མེད་གཉིས་དང་།

次者有：宗受到承許遣除、宗毫無受到遣除兩種。

གསུམ་པ་ལ། ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ། ཚད་མས་བསལ་བ། བསལ་བ་ཡེ་མེད་གསུམ་དང་།

三者有：宗受到承許遣除、宗受到量遣除、宗毫無受到遣除三種。

བཞི་པ་ལ། ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ། ཚད་མས་བསལ་བ། བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་གསུམ་སྟེ་

四者有：宗受到承許遣除、宗受到量遣除、宗毫無受到遣除三種，

བཅུ་བཞི། དེ་ལྟར་ཡང་།

共十四。

རིགས་གཏེར་ལས། ཐལ་འགྱུར་བཞི་ལ་བཅུ་བཞི་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་པས་དེ་ལྟར་འདོད། །

彼亦如《量理寶藏論》說：「四應有十四，藏人如是許，

བཟློག་པར་ནུས་དང་མི་ནུས་ལས། །ཡང་དག་ལྟར་སྣང་བདུན་བདུན་ཡིན། །དྲུག་དང་ཕྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། །

由遣除能否，正似各有七，六半不牽引，

བདུན་པའི་ཕྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཐལ་འགྱུར་འགོད་ཚུལ་ལ།

許七半牽引。」再者，立應成的方式有：

རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་རེ་རེ་བའི་འགོད་ཚུལ། ཆོས་ཅན་དུ་མ་བརྩེགས་པའི་འགོད་ཚུལ།

(1)因、法[38]、義三者一一的立式，(2)許多有法重疊的立式，

བསལ་སྤྱངས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ། རྟགས་སྤྱངས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ། སྡུགས་ཚང་གི་འགོད་ཚུལ་དང་ལྔ་བཤད་པ་ལས།

(3)遣法重疊的立式，(4)因重疊的立式，(5)蘊含的立式，共五種。

དང་པོ་ནི། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་རེ་རེ་བ་བྲུས་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་བཀོད་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ཡིན་ལ།

[38] 法：有法。

初者，如：〔僅〕有因、法、義各一所立之應成，則如普遍〔的應成〕。

དུ་མ་བརྩེགས་པ་ནི། དཔེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན།

許多重疊者如：立「一切種智為有法、寶瓶為有法、柱子為有法，

ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བུམ་པ་ཤེས་བྱ་ཡིན། ཀ་བ་ཤེས་བྱ་ཡིན་

理應是所知」。此謂以一切種智，寶瓶是所知[39]、柱子是所知。

ཞེས་ཆོས་ཅན་ཕྱི་མ་གཉིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྟེང་དུ་བརྩེགས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

如是，後二有法疊在一切種智上，

བསལ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་བསལ་བ་སྔ་མའི་སྟེང་དུ་བརྩེགས་པ།

諸後遣法亦疊於前遣法上，

རྟགས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་སྔ་མའི་སྟེང་དུ་བརྩེ་གས་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

當了知諸後因亦應疊於前者上之理。

སྡུགས་ཚང་ལ་ཡང་རྩོད་གཞི་བསལ་བ་རྟགས་སྡུགས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་

蘊含亦可分為：諍事、遣法、因蘊含三種。

དེ་རྣམས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་བརྩེགས་མི་དགོས་པར་གོ་བ་མེད་པ་སྡུགས་སུ་ཚང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

彼等並不須重疊於另一者上領會，即是蘊含之意。

དེ་དག་ཀྱང་དཔེར་ན། གཟུགས་ཀྱི་དགག་གཞི། སྒྲའི་དགག་གཞི། དྲིའི་དགག་གཞི། རོ་ཡི་དགག་གཞི།

彼等亦如：色之遮處、聲之遮處、香之遮處、味之遮處、

རེག་བྱའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན། ཡིན་པར་ཐལ། ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

觸之遮處為有法，理應是，因是故。

[39] 以一切種智，寶瓶是所知、柱子是所知：一切種智把寶瓶、柱子當做所知。

དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་དགག་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲའི་ཞེས་སོགས། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

如是，常為有法，理應是色之遮處、聲之……等，因是常故。

རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་དགག་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་།

常為有法，理應是有，因是色之遮處故……等。

སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན།

聲為有法，是無常，因是所作性故時，所立的「所作性」為有法，

རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བཀོད་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

理應是正因……等的諸立式，應當了知。

ལྔ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

㈤ 建立遣他法。

དོན་དེ་བློ་ལ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཚེ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤར་བ། དགག་པའི་མཚན་ཉིད།

「彼義於覺知顯現時現為帶遮遣相」，即遮遣法的性相，

དེ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ལ། དོན་དེ་བློ་ལ་ཤར་བའི་ཚེ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤར་བ།

此也是遣他法的性相。「此義於覺知顯現時現為帶成立相」，

སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས།

即成立法的性相。遣他法可分為：無遮遣他法、非遮遣他法兩種。

གཞན་སེལ་གང་ཞིག རང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་འཕངས་པའི་སྒྲུབ་པ་མེད་པ་དེ།

「是遣他法，說自之聲時，遮遣該法之所遮品，不另引出成立法」，

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གཞན་སེལ་གང་ཞིག རང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་འཕངས་པའི་

即初者的性相。「是遣他法，說自之聲時，遮遣該法之所遮品，能另引出

སྒྲུབ་པ་ཡོད་པ་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

成立法」，即第二的性相。

མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན། བློའི་གཞན་སེལ་དང་། དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས།

非遮遣他法可分為：覺知遣他法、義自相遣他法兩種。

མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གང་ཞིག རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད།

「是非遮遣他法、且僅存於分別假立」，即初者的性相。

མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གང་ཞིག དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

「是非遮遣他法、且是勝義自相成立」，即第二的性相。

དེ་དག་དཔེར་མཚོན་ན། བུམ་པ་དང་བུམ་མེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་མེད་དགག་དང་།

這些譬喻如：無「寶瓶與無寶瓶的同位」，是無遮；

རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་བློའི་གཞན་སེལ་དང་།

在分別上顯現為非非寶瓶，即覺知遣他法；

བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་ནོ།། ཡང་དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན།

非非寶瓶，即義自相遣他法。此復，遮遣法可分為：

རང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་མི་འཕེན་པ་དང་། དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་།

說自之聲時，遮遣該法之所遮品，不另引出成立法、能直接引出、

ཤུགས་ལ་འཕེན་པ་དང་། སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པ་དང་བཞི་ཡོད་དོ།།

隨附引出與應時引出四種。

དྲུག་པ་སེལ་འཇུག་སྒྲུབ་འཇུག་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།

㈥ 講說遣入、成入。

རང་ཡུལ་ལ་བརྗོད་དབང་གིས་འཇུག་པ། སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ།

「於自境以言之力趣入」，即遣入的性相。「於自境以事物之力趣入」，

སྒྲུབ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། བརྗོད་བྱེད་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་ཀུན་དང་པོ་དང་། མངོན་སུམ་ཀུན་གཉིས་པ་ཡིན་ལ།

即成入的性相。諸能詮聲與分別皆是前者，諸現前是次者。

རང་ལ་ཆོས་དེ་སྣང་བ་དེའི་སྤྱི་དེ་ལ་བརྗ་ཞེས་བྱ་ལ་དེའི་དབང་གིས་འཇུག་ཅེས་དང་།

必須領會為：於自顯現彼法，而彼之總稱之為言，謂以彼之力趣入；

རང་ལ་ཆོས་དེ་སྣང་བ་རང་མཚན་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་དངོས་དབང་གི་འཇུག་ཅེས་གོ་དགོས་སོ། །

於自顯現彼法，是以自相成為事物之力趣入，故謂以事物之力趣入。

བདུན་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།

㈦ 講說境、有境。

བློས་རིག་པར་བྱ་བ། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྣང་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ༑ འཇུག་ཡུལ།

「覺知所了知」，即境的性相。可分為：顯現境、所取境、趣入境、

ཞེན་ཡུལ་དང་བཞི་ལས། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་དངོས་ཡུལ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཅིང་

耽著境四種。無分別知覺的顯現境、所取境與直接境，不僅三者同義、

ཡུལ་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་ལ། འཇུག་ཡུལ་སྒྲ་བློ་དོན་མཐུན་རྣམས་ལ་ཡོད་ཅིང་།

且諸有境皆具有此三者。符義[40]的覺知、聲皆具有趣入境，

ཞེན་ཡུལ་རྟོག་པ་དང་སྒྲ་དོན་མཐུན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དོ། །

僅符義分別與符義聲有耽著境。

རང་ཡུལ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ། ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྒྲ། བློ། སྐྱེས་བུ་དང་གསུམ།

「具有自境隨一的事物」，即有境的性相。可分為：聲音、覺知、士夫三種。

མཉན་བྱ། སྒྲའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མིང་། ཚིག ཡི་གེ་གསུམ།

「所聞」，即聲音的性相。可分為：名、句、字三者。

དོན་དེ་ལ་འདོད་རྒྱལ་མཁན་པོས་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་ཞིང་སྦྱར་བ་ལྟར་དོན་དེ་འཁྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ།

「由最初命名者對彼義最先命名，如所命名般無誤領會的所聞」，

དོན་དེའི་དངོས་མིང་གི་མཚན་ཉིད།

即彼義之實名的性相。

དོན་དེ་ལ་འདོད་རྒྱལ་མཁན་པོས་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་པ་ཕྱིས་བརྡ་སྦྱར་བའི་མཉན་བྱ།

40 符義：符合義理。

「最初命名者非對彼義先命名，而後命名的所聞」，

དོན་དེའི་བཏགས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་དང་།

即彼義之假名的性相。可分為：以相似為〔命名〕原因的假名

འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་གཉིས། དང་པོ་ནི།

與以相屬為〔命名〕原因的假名兩種。初者，

བྲམ་ཟེ་ཁ་ཆེ་སྣ་ཉག་ལ་སེངྒེ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ།

如：對「大嘴、扁鼻的婆羅門」，謂「獅子」的聲音。

གཉིས་པ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་རྒྱུ་མཚན་བྱས་པ་དང་གཉིས།

第二者，有以同體相屬為〔命名〕原因的〔假名〕與以從生相屬為〔命名〕原因的〔假名〕兩種。

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན༔ སྒྲ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ།

初者，如：謂「聲」為「成立聲是無常之宗」的聲音。

གཉིས་པ་ལ། རྒྱུ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་དང་། འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་གཉིས་ལས།

次者，有於果取因名、於因取果名兩種。

དང་པོ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ།

初者，如：謂「太陽光」為「太陽」的聲音。

གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་རྗེས་དཔག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ།

次者，如：謂「真能立」為「比度」之聲。

དོན་དེའི་དངོས་མིང་དང་དོན་དེ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེར་ཡོད་དོ། །

彼義之實名與實名趣入於彼義有大差異，

དེ་བཞིན་དུ་བཏགས་མིང་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

如是，亦了知於假名。

ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ། ཚིག་གི་མཚན་ཉིད།

「差別事、差別法結合揭示的所聞」，即句的性相。

མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་ཀྱི་གདངས། ཡི་གེའི་མཚན་ཉིད།

「形成名、句二者的基礎音」，即字的性相。

སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཚིག་དང་། ཀ་མད་སུམ་ཅུ་ལྟ་བུ་འམ་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཡི་གེ་ཡིན་ནོ། །

如：說「聲無常」的聲音是句，「尬」[41]等三十輔音或每一音皆是字。

ཡང་སྒྲའི་བརྗོད་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལས།

又，為了知聲音詮釋的方式，可分為：詮類聲與詮聚聲兩種。

རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་རིགས་དང་རིགས་ཅན་གཉིས་ཀ་གོ་ལ།

然詮類聲，可令了知種類與有種類二者；

ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་ཚོགས་པ་ཅན་དང་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་མི་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །

詮聚聲，不能令了知聚合體與有聚合體二者。

རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན།

「為自不共實名所趣入事[42]、

རིགས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་མཉན་བྱ་དེ། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད།

又具有與類總之同位的所聞」，即詮類聲的性相。

---

[41] 尬：在此指藏文「ཀ」。「ཀ」同中文字音「尬」，是藏文三十輔音的第一個。

[42] 事：基礎。

རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན། ཚོགས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་

「為自不共實名所趣入事、又具有與聚總之

གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་མཉན་བྱ་དེ། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། དེ་གཉིས་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དོ། །

同位的所聞」，即詮聚聲的性相。此二者有四句。

བརྒྱད་པ་མཚོན་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དེ།

⑻ 建立表徵論式。

དཔེར་ན། ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པ་མཚོན།

如：「以此現證十法的究竟本智表徵〔其〕為一切種智，

ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་དེ་མཚན་མཚོན་ཀུན་ལ་སྦྱར་རོ།།

因是現前通達十法的本智最究竟者」的立論式，當應用於諸性相、名相。

དགུ་པ་རྟགས་སྦྱོར་ཡོད་དེ།

㈨ 因論式。

གང་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་ན་རང་གི་རིགས་ལ་གནོད་བྱ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་

如謂：「凡是強有勢力的能害，其種類中周遍具有『與盡除一切所害品

ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཁྱབ། དཔེར་ན་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མེ་བཞིན།

相聚』的性質，如：東邊的火，

བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡང་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།

現證四諦實相之覺知，也是強有勢力的能害。」之能立語。

ཐ་མལ་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་ཟད་པའི་རིགས་ཡོད་དེ།

如謂：「凡夫的異熟蘊體為有法，具有被對治力盡除自類續流的性質，

རང་གི་རྒྱུའི་རིགས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །

因有能害自因類的強有勢力的對治故。」之論式。

མཚོན་སྦྱོར། རྟགས་སྦྱོར། ཐལ་སྦྱོར། གཞུང་སྦྱོར་ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ངག་ཡིན་དགོས་ལ་དེའི་ཕྱིར་

所謂：表徵論式、因論式、應成論式、論典論式等必須是語，

རྟགས་དང་རྟགས་སྦྱོར་གྱི་དབྱེ་བ་མཐེན་པར་མཛོད་ཅིག། །།

是故，應當了知因與因論式的分類。

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་དང་པོ་པ་དང་རིགས་ལམ་ལ་ཅུང་ཟད་བྱང་བའི་དབང་འབྲིང་དང་།

如是，懇請〔諸大德幫助〕上述初學者、稍微熟練理路的中根者，

རིགས་ལམ་ལ་ལེགས་པར་བྱང་བའི་དབང་རྣོན་རྣམས་ཐར་པ་དང་།

以及嫻熟理路的利根者，

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་སྒྲུབ་ཚུལ་རིགས་པ་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་པར་མཛད་དེ།

經由清淨正理之門，了悟解脫與一切種智道的成辦之理，

མཁྱེན་དོན་དེ་བཞིན་ཐུགས་ཉམས་བཞེས་ལེགས་པར་མཛད་ནས་མར་གྱུར་འགྲོ་བ་ཀུན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

並讓彼等將領悟的道理如實善加修持，且發願為拔度苦海一切

རྒྱ་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མྱུར་དུ་ཐོབ་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །

母親眾生，速疾證得解脫與一切種智果位。

འདི་ལྟར་སྨྲས་པ།　ཚད་མའི་སྟོན་དེའི་ལེགས་གསུང་སྙིང་པོ་ཀུན། །ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་ཀུན་གྱི་སྙིང་སྟོབས་ལས། །

如是曰：「量理導師一切善說要，國王譯師班智達之勇，

ལྗོངས་འདིར་དགེ་མཚན་སྟོང་འབར་རིང་ལུགས་ལྟར། །འདིས་ཀྱང་རིགས་ལམ་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་གྱུར་ཅིག། ། །

立規燦爛裨益此雪域，願此亦能開啟眾理門。」

ཅེས་བསྡུས་གྲྭའི་དོན་ཀུན་བསྡུས་པ་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཞིན་

此《攝集攝類學諸涵義之學者喜宴善說》，

བློ་གླིང་དཔེ་མཛོད་ནས་བློ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཞིག་དགོས་ཚུལ་བསྐུལ་མ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་

經洛色林圖書館數數催促、並提及洛色林求法者的需求，

བཞིན་ཚུལ་ཁང་སྟོད་མཚམས་སྤྲུལ་སྐུ་འཇམ་དཔལ་འཕྲིན་ལས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་འབོད་པས་

以此因緣，楚康上區轉世號稱「蔣貝赤理雲丹嘉措」者

ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚམས་སྦྱར་དང་བཅས།

至誠造論與撰寫跋文；

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པ་ཆུ་འབྲུག་ལོར་ཞུས་དག་པ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་

承蒙所有校稿大善知識協助，於十六勝生水龍年完成。

མཐུན་པར་སྦྱར་བ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་

願此功德令佛陀珍貴教法，以一切門

དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །།

弘揚、遍布十方，常久住世。